

کتک خوردن اولین سفیر آمریکا از نگهبانان حرمسرای ناصرالدین شاه

«س، ج، بنجامین» نخستین نماینده‌ی سیاسی ایالات متحده آمریکا در ایران بود. او کاردار، سرکنسول و بنیانگذار سفارت آمریکا در ایران به شمار می‌رود. بنجامین در سال 1261 شمسی مطابق با 1883 میلادی به تهران آمد و سفارت کشورش را در ایران تأسیس کرد.

نخستین نماینده‌ی آمریکا در ایران 21 سال در کشورمان اقامت داشته و به انجام مأموریت سیاسی خود پرداخته است. گفتنی است در این دوره دولت آمریکا روابط و مناسبات بسیار گرم با ایران نداشته است.

عمده‌ترین کار نماینده‌ی سیاسی آمریکا در ایران حمایت از میسیونرها و مبلغان مذهبی آمریکایی در ایران بوده است. در این دوره انگلستان و روسیه چون حضور فعال داشتند آمریکا منافع دیگری در ایران نداشت. برای آقای بنجامین اتفاقی در ایران افتاده که در مطبوعات به چاپ رسیده و نقل آن برای خوانندگان خالی از فایده نیست.

بنجامین اولین سفیر آمریکا از دست نگهبانان حرمخانه شاه در ایران کتک خورد. اگر یکی از زنان حرم متوجه نشده بود سفیر و دخترش در زیر مشت و لگد نگهبانان کشته شده بودند. در گذشته‌های دور سفرایی که تعیین می‌شدند و به کشورهای جهان عزیمت می‌کردند اکثراً از آداب و رسوم اهالی آن کشور با خبر نبودند و همین باعث می‌گردید که ناگهان روابط و مناسبات دو کشور دوست بهم خورده و سفرای یکدیگر احضار شوند از جمله اتفاقی که در این زمینه رخ داد، در زمان سلطنت ناصرالدین شاه قاجار بود. در آن زمان بنجامین به اتفاق همسر و فرزندان خود از آمریکا به تهران آمدند. این دیپلمات سعی کرد از روزهای نخست آداب و رسوم ایرانیان را فراگیرد. چون بیم داشت که یکدفعه بر اثر بی‌مبالاتی روابط دو کشور ایران و آمریکا به هم بخورد. بر حسب تصادف همین طور هم شد و روزی که بنجامین و دخترش با درشکه به محل بیلاقی سفارت در شمیران می‌رفتند به قهوه‌خانه‌ای در بین راه رسیدند که چند درشکه دیگر در آنجا ایستاده بودند. هنگامی که درشکه سفیر به آنجا رسید ناگهان عده‌ای نظامی از زیر درختان بیرون می‌ریزند و به درشکه‌چی و جلودار و سفیر و دخترش حمله‌ور می‌گردند. جلودار هر چه فریاد می‌زند این درشکه سفیر آمریکا است، گوش نظامیان به این حرف‌ها بدهکار نبود و آنها مشغول زدن شدند. بنجامین متوجه شد که نظامیان از سربازان گارد سلطنتی هستند و حرمخانه شاه در اینجا مستقر است. در چنین مواقع، آداب و رسوم چنین است که سفراء هم به چنین محوطه‌ای داخل نشوند.

سفیر آمریکا بلافاصله دستور داد درشکه‌چی درشکه را برگرداند ولی با اینحال سربازان دست از کتک‌کاری برداشتند. از قضا یکی از زنان حرمسرا متوجه قضیه می‌شود و مستخدم مخصوص را برای خلاصی و پایان دادن ماجرا می‌فرستد. او هنگامی می‌رسد که جلودار و درشکه‌چی زرنگ، جان سفیر مجروح و دخترش را از دست سربازان رهانیده بودند. ماجرا در اینجا خاتمه نیافت. روز بعد یادداشتی از طرف سفیر به وزارت امور خارجه ارسال گردید. در این یادداشت آمده بود که اگر چنانچه عذرخواهی نشود پرچم سفارت آمریکا پائین کشیده می‌شود و سفیر دستور تعطیلی سفارتخانه را خواهد داد. صبح روز سوم «صنیع‌الدوله» یکی از وزرای برجسته به محل سفارت می‌رود و تأثر خاطر شاهانه را به سفیر ابلاغ می‌نماید. بعد از آن جواب دیگری به سفارت می‌رسد که متن آن تماماً ..... بود سپس منشی سفارت و درشکه‌چی و جلودار را احضار می‌نمایند و در پیش چشمان آنان مسبین واقعه را شلاق می‌زنند. از این ماجرا به بعد ناصرالدین شاه محبت خاصی نسبت به سفیر آمریکا پیدا کرد و حتی دستور داد ماهیانه مبلغ صد تومان به مدرسه دخترانه آمریکایی در تهران کمک شود. بدین نحو از به هم خوردن روابط دو کشور جلوگیری گردید.

منبع: «یاد»، بنیاد تاریخ انقلاب اسلامی، سال سیزدهم، شماره‌های 51 و 52، پائیز و زمستان 1377

<http://www.dowran.ir/show.php?id=53435045>

History Site of Mirhadi hoseini

Teacher Training University

Tehran -IRAN